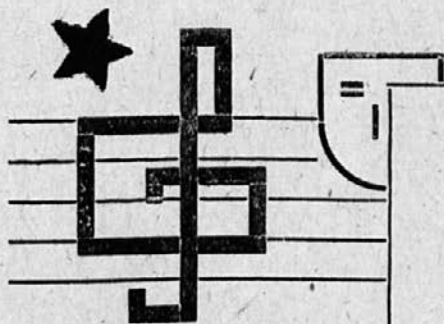

11.11.

GLEDALIŠKI LIST

OPERA

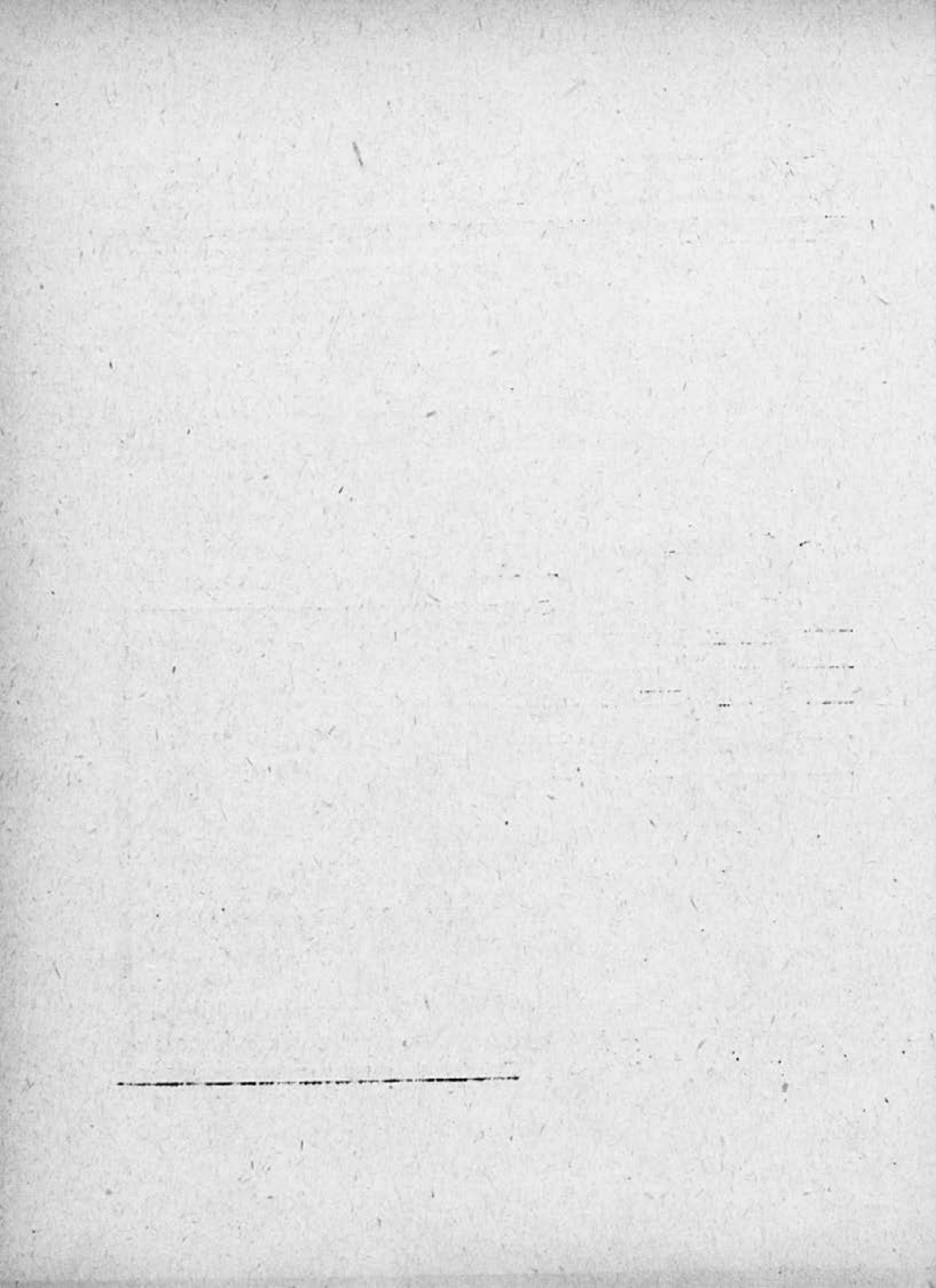

IV.

ANTONIN DVOŘAK:

Rusalka

1945-46

GLEDALIŠKI LIST

SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA
1945-46 OPERA Štev. 4

Emil Frelih:

Simfonija večnega hrepenenja

»Rusalka« nima pomanjkljivosti, temveč je mojstrsko delo genija, ki se je rodilo v najbolj srečnih trenutkih njegovega tvornega zanosa.

(Iz lista »Národní divadlo«).

Kako toplo je človeku, kadar se v srebrni mesečini sredi loga potopi njegova duša v pravljico tajinstvenost neznanih prirodnih sil in ga z mehkim valovanjem in utripajočim zvenenjem obdaja čudežna poletna noč, polna zvezd in prepolna skrivnostnih šepetov. In če poslušáš glasbo Dvořákově Rusalky, imaš prav takšen občutek poletne noči, v kateri skozi lahni soj prozorne mesečine kot zaslanjan zagledaš v brezbrežni dalji, mehko in skoraj nezaznavno, kakor dihanje nežno valovanje breztelesnih vilinskih bitij, v uho pa ti šepetajo skrivnostni šumi, prelivajoči se v božajoče melodije, žuboreče kakor studenčki, ki so potajno privreli iz osrčja zemeljskih globin. Nehote prisluhneš šepetu lahno vzburkanih valov, šelestu drevesnih krošenj v podhrtevanju pomladnih sapic, presnavljajočemu se utripu dihanja zemlje, liričnemu vztrepetavanju vsemirja. Pravljico, ki jo doživljaš očarja še lahen erotičen utrip, ki se omamno preliva od nežne, globoko čustvene otožnosti do sladke in drhteče opojnosti, od čiste predanosti pa do vročih razžarjenih strasti. Kakor da bi skrivna čarobna moč prebujala pesmi prirode in zajemala nenehne utripe življenja ter jih spajala v prečudežno simfonijo, v sozvočje, ki boža

in hladi človeško dušo, ki leči od ponižanja in krivic ranjeno srce! Vse, kar je čistega in plemenitega v življenju, združuje ta glasbena umetnina in če ti je treba tolažbe in zdravila ali tihega zadovoljstva, prislunhi neskončnemu hrepenenju Dvořakove duše, ki zveni v glasbi Rusalke s takšno sugestivno močjo, da daje vsakokrat resnično uteho tudi našemu hrepenenju.

Antonin Dvořák: Rusalka

Stari pravljичni motiv vodne vile, ki si zaradi ljubezni do človeka zaželi človeške duše, pa je v tej ljubezni kruto prevarana, je dal Dvořáku inspiracijo za opero, polno prekrasnih liričnih mest, pa tudi dramatičnega razvoja, ki priča o močnem doživetju Rusalke tragične usode.

Libreto je l. 1899. napisal Jaroslav Kvapil, ki je bil vzdaj že v prvih vrstah mlade češke pesniške generacije. V uvodu k prvi izdaji je sam označil vire, ki jih je možno zaslediti v njegovem delu: pripovedko Undine nemškega pesnika Friedricha de la Motte Fouquéja, pripovedko Morska žena H. C. Andersena in starofrancosko pripovedko o Melusini. Iz tega je razvidno, da je motiv sam na sebi star in da se ponavlja pri raznih narodih. Ravno operna literatura obsega vrsto del s podobno in slično snovjo. Izmed teh naj navedemo Rusalko A. S. Dargomižskega (ki je sicer vsebinsko dokaj različna od Dvořakove) ter opero Undine nemškega komponista A. Lortzinga, ki sta edini še ostali živi do danes. Četudi Kvapilov libreto po snovi ni izvirno delo, mu moramo to priznati za njegovo pesniško in dramatsko obdelavo. Posrečila se mu je zamisel, dati libretu nastrojenje češke pravljice, kakor ga najdemo pri Nemcovi in Erbenu. To se javlja v gledanju tragičnega razvoja dogajanja v luči spravljivosti in sočutja. Zato dobi tudi negativen lik del dobrega jedra in njegova dejanja so opravičena z motivom neizbežnosti usode.

Ljubezen Rusalke in princa je posledica vzajemne privlačnosti dveh bitij, ki ju je narava postavila nezdružljivo vsaksebi. Ne

moreta se združiti v življenju in se spojita v smrti; vse, kar ti dve osrednji postavi obkroža, čuti z njima in zanje dela, toda vsakdo na svoj način. Na Rusalkini strani vidimo povodnega moža, Ježibabo in vile, na strani princa pa lovca, oskrbnika, kuharčka in do neke mere tudi samo knežno. Tuja knežna, ki je od vseh likov v pravljici najmanj simpatična in najmanj izdelana, zavrne princa, kmalu potem ko ga je bila pritegnila k sebi in s tem zvišuje nedoslednost svoje pojave — vendarle s tem nehote pomaga princu, ker napravi njegov povratak k Rusalki razumljivejši, poleg tega pa že pokaže na prepad med samo seboj kot človeškim bitjem, in med svetom prirodnih čarov, v katere je uklenjen tudi princ, brž, ko se je približal Rusalki. Dramatski konflikt torej raste iz dotika dveh svetov, ki se zaman poskušata zblížati. Narava jima to prepoveduje. Rusalka in princ umreta, ker sta se hotela zoperstavljati njenemu zakonu.

Poznanje scene je omogočilo Kvapilu, da je lahko v svojem tekstu ne samo plastično razčlenil posamezne prizore in vsakemu dal določen izraz in nastrojenje, temveč da je v njem lahko razpredel bogat tok širokega, večinoma erotičnega lirizma, ne da bi dal čutiti (razen mogoče v tretjem dejanju) kako malo je v libretu pravega dramatičnega vzgona. Lirizem v Rusalki ni le dopolnilo dramatične konstrukcije, temveč je sama sebi sredstvo izražanja.

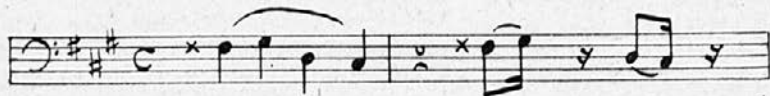
S komponiranjem Rusalk je Dvořák začel 21. aprila 1900. Njegovi prijatelji poročajo, da je delal z velikim zanosom. Delo mu je šlo naglo od rok, tako da je bila partitura I. dejanja 27. junija dokončana. Cela opera pa je bila dovršena 27. novembra istega leta, torej v dobi komaj 7 mesecev.

V glasbenem izrazu Rusalk najdemo jasne znake stila, ki se je tedaj začel uveljavljati pod imenom glasbenega impresionizma. — Začetek tega stila najdemo že v drugem ciklu Slovanskih plesov, zlasti močno pa v Dvořákovih simfoničnih pesnitvah, ki so naravnost napoved glasbe v Rusalki in to ne le harmonsko, temveč tudi po iskanju novih zvočnih barv. Ti novi barvni učinki v Rusalki niso sami sebi namen, temveč so važno sredstvo izražanja.

Dramatično - glasbena struktura te opere združuje motivično prekomponirani stil novo - romantične opere s starejšim slogom

opere z zaključenimi glasbenimi točkami (arijami, prizori itd.), v organično enoto. Tako je nekaj mest uglasbenih v pesemski obliki, n. pr. Rusalkina pesem mesecu, arija povodnega moža v II. dejanju in obe sceni gozdnih vil. Ti posamezni zaključeni odlomki se spajajo z drugimi, ki so svobodno zgrajeni iz temeljnega motivičnega materiala, kot so n. pr. Rusalkini ariji v II. in III. dejanju, prinčevi ljubezenski spevi, duet princa in knežne, slavnostna glasba v II. dejanju i. dr.

V Rusalki zasledimo princip vodilnih motivov, sicer prevzet od Wagnerja, ki ga je pa Dvořák razvijal dalje v samostojnem smislu. Vodilni motiv Rusalke n. pr. ne ilustrira vedno enako njene pojave, temveč predvsem dramo Rusalkine ljubezni do človeka. Tej je dal komponist enoten motivičen temelj. Pri drugih motivih opazimo, da izražajo pripadnost določenih oseb k skupnemu življu. Tako je eden najvažnejših motivov cele opere motiv vodne moči in vodnega čara.

Ta motiv določa ne samo Rusalko kot del vodnega življa, temveč tudi povodnega moža kot vladarja vodnega kraljestva; in še izraža pozneje isti motiv neodoljivi čar, ki vabi princa.

Kakor je Rusalka osrednja postava cele pravljice, tako je tudi njena tema ena od temeljnih in osrednjih prvin v glasbeni gradbi opere in se pojavi že v kratki predigri.

Prince nima samostojnega motiva, vendar se karakteristično veže k njegovi usodi téma iz lovčeve melodije (za sceno) v I. dejanju. Pač pa ima lastne motive knežna kot protipol Rusalke. Vsa pri-

rodna pravljica bitja (povodni mož, Rusalka, vile, ježibaba) so povezana z enotnim kratkim ritmičnim motivom.

Pri pregledovanju partiture torej opazimo kljub popolni svobodi, ki se je je držal Dvořák v razvijanju svoje bogate glasbene fantazije, logiko in red. Čar Rusalke ni v detajlih, temveč v sili celotnega dojma.

V glasbi Rusalke se niza melodija na melodijo, ena lepša od druge. Harmonije so sveže in bogate. Dvořákov mojsrsko instrumentalno tehniko kaže bogastvo barv in zvočnost otenkov. Predvsem pa je moč Rusalke v njeni pesniški in glasbeni lepoti. Tako je postala za »Prodano nevesto« najpopularnejša češka opera.

*

V čast Ljubljanskemu Narodnemu gledališču lahko štejemo, da je bila prva inozemska predstava Rusalke l. 1908. v Ljubljani, pod taktirko kapelnika Hilarija Beniška, z Marijo Collignonovo kot Rusalko in Orželskim v vlogi princa. Uspeh je bil le medel. Zato pa je bila tembolj navdušeno sprejeta l. 1912. pod Vaclavom Talichom, z Marijo Ševčíkovo v partiji Rusalke, Francem Kramperjem kot princem, ki je tudi režiral ter Josipom Križajem kot povodnim možem. Takratna kritika je pisala, da je predstavljala uprizoritev Rusalke vrhunec sezone.

Po O. Šourek — D. Pertot.

Življenje in delo A. Dvořaka

Anton Dvořák se je rodil 8. septembra 1841. leta v Nelahozevesi pri Pragi kot sin preprostega vaškega krčmarja. Poklic je najprej nasledil po svojem očetu, nato pa je kmalu iz veselja do glasbe začel igrati po gostilnah za ples. Leta 1857. je odšel na slepo srečo v Prago, kjer so ga sprejeli kot violinista v neki manjši orkester, istočasno pa se je vpisal tudi na orgelsko šolo. V zelo težkih gmotnih in življenjskih razmerah je šolo dovršil, dosegel na končnem natečaju drugo nagrado in dobil nato leta 1862. angažman kot violinist v operi. Leta 1873. so izvajali v Pragi njegov Hymnus za mešani zbor in orkester, ki je dosegel ogromen uspeh in vsesplošno priznanje. Z njim je tudi opozoril nase skladatelja Brahmsa, ki ga je odtlej podprl s svojo besedo in ugledom. Ko so Dvořaku podelili večletno državno štipendijo, je izstopil iz opernega orkestra in se posvetil izključno zasebnemu delu in kompoziciji. Čez čas je sprejel mesto profesorja na praškem konservatoriju. Medtem si je s svojimi deli že toliko utrl pot v svet, da so ga leta 1891. pozvali celo v Ameriko, kjer je do leta 1895. deloval v Newyorku kot ravnatelj tamkajšnjega nacionalnega konservatorija. Po njegovem povratku v domovino so ga končno imenovali za direktorja praškega konservatorija, kjer je ostal do svoje smrti 1. maja 1904. V poslednjih letih je bil za svoje delo deležen najvišjih počastitev in odlikovanj in to ne samo doma, temveč tudi v tujini. Podelili so mu častni doktorat praške univerze in celo najznamenitejše angleške visoke šole v Cambridgeu. Njegov protektor Brahms mu je preskrbel založnika Simrocka, ki je tiskal domala vse njegove skladbe.

Dvořák je gradil svojo glasbo iz osnov češke narodne glasbe. Njegova tonska govorica je čista in jasna, predvsem pa nahajamo v nji neizčrpne vrelce melodij, porojenih iz čistega slovanskega občutja. Med sodobniki je veljal za zlasti velikega mojstra instrumentacije. Med njegovimi številnimi deli so dosegli menda najširšo popularnost njegovi značilni »Slovanski plesi«, ki jih je šestnajst po številu. Za njimi ne zaostajajo »Legende«, »Moravski dvospevi« in izmed sedmih simfonij zlasti čudovito delo »Iz novega sveta«, ki

ga je zložil v Ameriki. V komorni glasbi je ustvaril več kvartetov, kvintetov, serenad, zelo znane pa so tudi njegove uverture »Karneval«, »Othello«, »V naravi«, »Husitska«, »Moj dan« ter simfonične pesnitve »Povcdni mož«, »Zlati kolovrat« i. dr. Na koncertnih sporedih se tudi mnogokrat izvajata njegova koncerta za violino

Antonín Dvořák

in koncert za violončelo. Ob teh skladbah je treba omeniti še veliki oratorij »Sv. Ljudmila«, kantato »Mrtvaški ženin«, »Stabat mater«, »Tedeum« in »Psalm 149«.

Poleg svoje najbolj znane opere »Rusalka« je napisal še par drugih: »Kralj in oglar«, »Vanda«, »Trmoglavec«, »Jakobinec«, »Vrag in Katra« in »Armida«. Leta 1937. so našli v njegovi zapuščini še opero »Alfred Veliki«, ki jo je prvi oddajal praški radio.

Nekaj režijskih misli k vprizoritvi Rusalke

Pravljica sama po sebi je že v vsem svojem bistvu pravi odrski otrok. Samo ta more v resnici gledalcu pričarati iluzijo pravega gledališkega ustvarjanja. Gledališče si je kot umetniška panoga že od vsega začetka zastavilo najbolj vzvišeno nalogo, ki jo more v življenju izpolnjevati samo čista umetnost: poseči v človeško notranjost in plemeniti njegovo duševnost. Pravljica, ki vsebuje največ tople prisrčnosti in miline, lepote in čustvene razgibanosti ter čarobne barvitosti okolja, ki človeka oplajajo, je najbolj poklicana, da s svojo poezijo vzdrami najplemenitejša čustva, ki so v sleherni duši pa se jih človek zave šele takrat, kadar ga zajamejo bogati vrelci nepoznanih vrednot notranjega doživetja. In če takšni pravljici dodamo še odgovarjajočo glasbo, kakor se je v danem primeru posrečilo Kvapilovi pesnitvi, zajamejo človeka resnični trenutki sreče in zadovoljstva.

Režiserju nudi pravljica kot je »Rusalka«, nadvse prijetno delo. Ni v njej tistih bleščečih prizorov, v katerih more režiser pokazati oblikovno zmogljivost množice. Skrivnost uspeha »Rusalke« tiči v tisti tihi, majhni in občutljivi kamrici, ki sprejema in tehta odtiske človeške duše, ki zadrhti od nenadne sreče, kadar vanjo posije topli žarek in se spet skrči v bolečini in joče, kadar jo zagrnejo temni oblaki. Prav zato je vsa teža dobre izvedbe prvenstveno na pevcih - igralcih, ki morajo odpreti srčno kamrico na stežaj, da lahko z vso občutljivostjo svoje duše dojemajo glasbo, ki jim zazveni v ušesih. Režiser je v tem pogledu samo vodnik, ki mora s širokim občutjem do predpisane glasbe in z vso svojo tenkočutnostjo voditi pevčevo občutje ter ga usmerjati v pravilno dojemanje: izvleči iz njega kar največ doživetja, kjer ga je premalo in uravnovesiti ga tam, kjer ga je v pevčevem zanosu preveč. Dejanja v »Rusalki« ni toliko — vsaj v dramatičnem smislu ne — da bi mogla že vsebina sama vzbuditi pri gledalcu tisto pozornost, ki bi ga skozi vso predstavo priklepala nase. Brez igralske notranje napetosti in najglobljega čustvenega dojemanja glasbe in vsega odrskega dogajanja, ki terja od pevca, v »Rusalki« bolj kot v marsikateri operi najvišje zahtevnosti, bi postale osebe na odru samo blede

in nezanimive figure, ki bi v svoji neizraznosti zamogle tudi dolgočasiti. Zato za pravilno izvajanje Rusalk ni v tolikšni meri važen slog dela, ki ga v pravljičah lahko pojmuješ bolj s svojo več ali manj bujno fantazijo, kot pa izvajalčevo čustvo v vrednoti pravnega doživljanja, pa bodisi pri pevcu, režiserju, dirigentu, instrumentalistu ali pa pri delavcu v tehničnem ansamblu.

Kar se pa tiče zunanje režije, nudi prav »Rusalka« z vsemi svojimi fantastičnimi prigodami kar največ vpogleda v zakulisne delavnice. Predvsem prihajata semkaj v poštev inscenacija in razsvetljava. Inscenacijo smo obdržali isto kakor je bila pred leti, in ki v danih razmerah še najbolj odgovarja tehnični zmogljivosti našega odra. Lepa je v svoji stiliziranosti in ker je še dobro ohranjena, ni bilo s popravili prevelikih stroškov. Razsvetljava v »Rusalki« je zelo važna, ne samo zaradi zunanjih lučnih efektov temveč podkrepuje tudi dejanje samo. Menda v nobeni operi ali vsaj v malokateri, ne spremlja dogajanja v glasbi in na odru tako neposredno kot prav pri »Rusalki«. Življenje, ki se odigrava v dušah vil, Rusalk, povodnega moža, princa, knežne in Ježibabe, smo prikazali tudi s svetlobnimi efekti. Tako imajo vile in Rusalka svojo modro luč, ki naj poudarja tajinstveno življenje meseca, vode in gozdov, povodni mož zeleno barvo vodne globine, Ježibaba peklenško rdečo luč, ki je pogubila vodno vilo Rusalko, ker jo je s čarovniško močjo spremenila v človeško bitje; v drugem dejanju pa spremlja knežno svetlejša rdeča luč, ki poudarja strastnost in razvrat, dočim nedolžno Rusalko, kot nevesto, obseva čista belina, princa pa, ki niha med Rusalko in knežno, osrednja rumena luč, ki se nagiba k obema odtenkoma, v tretjem dejanju pa, ko usoda spoji princa in Rusalko, oba obliva skrivnostni soj noči, ki ustvarja slutnjo poslednje noči. V to pravljično prelivanje barv pa sovпада sončni vzhod in zaton, svetle zvezdnate in temne, oblačne noči, valovanje vode, plapolanje čarovničnega ognja, roke Rusalkinih družic, svetle oči sove, nevihta z bliski, vetrom in gromom, od svetilk osvetljeni park ter okna razsvetljenega gradu. Skozi ta bomo tokrat videli silhuete princa in knežne v strastnem objemu ter razočarano Rusalko, v trenutku, ko je vse najbolj veselo. Prav s tema silhuetama, ki podčrtujeta kontrastno razpoloženje v gradu,

hočem v teh vrsticah povdariti, kako važno vlogo ima v operi razsvetljava, s katero je moči dati poudarek tudi vsebini. Ni tu najvažnejši režiser, ki določa in uravnava luč, pač pa zavisi pravilnost izvedbe od vestnosti razsvetljava, ki mora poleg strokovne naobrazženosti in iznajdljivosti imeti tudi vpogled v vsebino odrskega dela in tenkočutnost, kakor jo morajo imeti vsi gledališki poustvarjalci.

*

V boljše razumevanje opere »Rusalka« naj opozorim, da izmed človeških bitij v tej pravljici nihče ne vidi in ne sliši povodnega moža, zato prinčevi gostje v drugem dejanju ne reagirajo na njegovo petje, kakor ga ne vidi princ, ko na koncu drugega dejanja potegne Rusalko v vodnjak, vidi pa samo Rusalko, ki je izginila v globočino. V tretjem dejanju pa vendarle slišita in vidita povodnega moža oskrbnik in kuharček, kar pa ni logično, kvečjemu če bi si to hoteli tolmačiti tako, da ju je prisotna čarovnica uročila.

E. F.

Vsebina »Rusalka«

Prvo dejanje. Lepa Rusalka živi v svojem prelestnem vilinjem svetu sredi temnih gozdov ob zelenem jezeru v družbi svojih sestic in starega strička, povodnega moža. Nekoč pa najde do njenega jezera pot mlad princ, ki mu je ta čarni košček sveta tako všeč, da se odtlej česče hodi sem kopat. Rusalka se vanj zaljubi, a ker je naproti princu le kakor hladni val, ne more čutiti toplote njegovih objemov in užiti sladkosti njegovih poljubov. Odslej živi v nji le ena sama želja, da bi ji bilo dano postati človek in tako doseči izpolnitev sanj ljubečega srca. V tistem poletnem večeru druge gozdne vile rajajo po tratah, Rusalka pa sedi na vrbi in toži mesecu in povodnemu možu o svoji ljubezni in o svojem hrepenenju. Povodni mož jo svari pred nehvaležnostjo in nestanovitnostjo človeškega srca. Rusalka pa ga ne sluša, temveč prosi v svojem neutešnem hrepenenju čarovnico Ježibabo pomoči. Ježibaba jo s čarnim lekom izpremeni v človeško bitje, v lepo, preprosto deklico, ki pa naj jo v novem življenju spremlja prekletstvo večnega molka.

Če bi se pa kdaj razočarana vrnila k vili jezera, ne bo smela več v družino rusalk, temveč naj se izpremeni v smrtonosno, po močvirju blodeto vešče. — Princ pride na lov, najde v gozdu prelepo nemo deklico, jo na prvi pogled vzljubi in odpelje na svoj grad.

Drugo dejanje. Ob nemi Rusalki postane princu kaj kmalu tesno pri duši. Uganka njenega izvora ga vznemirja, ne občuti prav njene ljubezni, zakaj njeni poljubi so mrzli in objemi hladni. Sploh mu postaja to čudežno bitje iz dneva v dan bolj nerazumljivo. Tudi kuharček in grajski logar šepetata o Rusalki čudne reči, meneč, da je urekla princa. Tuja knežna, ki je prišla z velikim, sijajnim spremstvom na dvor v obiske, bi jo rada izpodrinila iz prinčevega srca. Princ res podleže njenim čarom, pozabi na Rusalko in omamljen pade pred knežno na kolena. Nemi in nemočni Rusalki presune srce neizmerna bol, ko spozna, da z vso svojo ljubeznijo ne more privezati princa nase. Jokaje potoži povodnemu možu v grajskem ribniku svojo nesrečo, ker ni dosegla blaženstva človeške ljubezni in jo sedaj čaka grenka usoda blodne vešče. Povodni mož napove v svoji jezi nezvestemu princu skrajšnjo žalostno smrt, a tuja knežna ga brezsrčno zapusti.

Tretje dejanje. Čarovničina strašna kletev se uresniči. Rusalka prinaša smrt vsakomur, ki se ji približa. Obenem ji Ježibaba izroči bodalce, s pomočjo katerega bi ji bilo mogoče oprati s sebe prekletstvo, če bi z njim zadala smrt ljubljenu princu. Rusalka pa ga noče pogubiti, temveč rajši vdano nosi težo svoje krute usode in zažene bodalo v jezero.

V temnem gozdu ob zelenem jezeru spet rajajo vodne vile. Semkaj prideta kuharček in grajski logar, da bi pri Ježibabi našla zdravilo za bolnega princa, ki gine od hrepenenja po Rusalki. Čarovnica ju zapodi. Knežno pride, od čudne sile gnan, tudi sam princ v gozd. Svojo krivdo opere in hrepenenje uteši s smrtjo v Rusalkinem objemu.

Nad njima lebdi otožna senca vroče zaželjene, a v svoji popolnosti nikoli dosegljive človeške sreče.

● GLEDALIŠKE NOVICE

Zagrebska Opera je 15. sept. t. l. otvorila novo sezono s Smetanovo »Prodano nevesto«. Nadaljnji repertoar bo črpala iz naslednjih del: Lisinski: »Porin«, Baranovič: »Turki gredo«, Odak: »Dorica pleše«, Konjovič: »Koštana«. Iz čeških del poleg Smetanove »Prodane neveste« Janačkovo »Jenufo«; izmed ruskih oper: Musorgskega »Soročinski sejem« in »Boris Godunov«, Borodina »Knez Igor«, Rimski - Korsakova: »Car Saltan« in »Sneguročko« ter Čajkovskega »Evgenij Onjegin« in »Pikova dama«. Iz tujih del: Beethoven: »Fidelio«, Bizet: »Carmen«, Puccini: »Tosca«, Massenet: »Manon«, Mascagni: »Cavalleria Rusticana«, Leoncavallo: »Pagliacci«.

Balet: Hristič: »Ohridska legenda«, Balakirev: »Tamara«, Rimski-Korsakov: »Šeherezada«, Stravinski: »Petruška« in »Ptičji žar«, Prokofjev: »Šut«, Hačaturjan: »Tancovalna svita«, Schumann: »Karneval« in Ravel: »Bolero«.

Direktor zagrebške Opere je dirigent Milan Sachs.

Beograjska Opera je otvorila svojo sezono s Smetanovo opero »Prodana nevesta«. Svoj nadaljnji repertoar bo črpala še iz naslednjih slovanskih del: Glinka: »Ivan Susanin«, Smetana: »Dve udovi« in »Poljub«, Borodin: »Knez Igor«, Čajkovski: »Evgenij Onjegin« ter Dzerdžinskega: »Tihi Don«. Od tujih del bodo vprizorili »Seviljskega brivca«, »Cavallerio rusticano«, »Traviato«, »Trubadurja«, »Wertherja« in »Figarovo svatbo«. Balet bo naštudiral Chopinovo »Silfido«, Dvořakove »Slovanske plese« in Hrističevo »Ohridsko legendo«.

Direktor beograjske Opere je kemponist dr. Oskar Danon.

Izdajatelj: Uprava Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. — Ureja uredniški odbor. — Tiskarna Maks Hrovatin. — Vsi v Ljubljani.